

Nowe obowiązki prawne dotyczące raportowania w zakresie zrównoważonego rozwoju

Warszawa, 5 XII 2023

Dyrektywa CSRD

- W dniu 16 grudnia 2022 roku została opublikowana **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dyrektywy 2004/109/WE, dyrektywy 2006/43/WE oraz dyrektywy 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (tzw. dyrektywa CSRD)**

ESG – rozszyfrujmy ten skrót

- Dyrektywa wymaga raportowania zagadnień i danych w obszarach: środowiskowym (E - environment), społecznym (S - social) oraz ładu korporacyjnego (G - governance).
- Wśród raportowanych zagadnień z zakresu środowiska naturalnego można wymienić m.in. związane z:
  - przeciwdziałaniem zmianom klimatu
  - adaptacją do zmian klimatu,
  - wodą i zasobami morskimi,
  - bioróżnorodnością i ekosystemami,
  - gospodarką o obiegu zamkniętym;
  - zapobieganiem zanieczyszczeniom.

ESG – rozszyfrujmy ten skrót

- W zakresie zagadnień dotyczących ludzi i społeczeństwa (pracowników, dostawców, klientów, użytkowników, itd.) m.in. informacje o:
  - równych szansach dla wszystkich, w tym równouprawnieniu płci i równości wynagrodzeń za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości,
  - szkoleniach i rozwoju umiejętności oraz zatrudnieniu i integracji osób niepełnosprawnych;
  - warunkach pracy, w tym bezpiecznym środowisku pracy, wynagrodzeniach, dialogu społecznym, rokowaniach zbiorowych;
  - poszanowaniu praw człowieka, podstawowych wolności, zasad i norm demokratycznych.

ESG – rozszyfrujmy ten skrót

- W zakresie ładu korporacyjnego m.in. informacje o:
  - roli organów administrujących, zarządzających i nadzorujących jednostki, w tym w odniesieniu do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem, oraz ich składzie;
  - etyce biznesu i kulturze korporacyjnej, w tym przeciwdziałaniu korupcji i łapownictwu;
  - zaangażowaniu politycznym jednostki, w tym jej działalności lobbingsowej;
  - zarządzaniu stosunkami z partnerami biznesowymi i ich jakości, w tym praktykach płatniczych;
  - systemach kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem jednostki, w tym w odniesieniu do procesu sprawozdawczości jednostki.

Powody zmian

- W celu rewizji dyrektywy KE przeprowadziła szereg konsultacji z szerokim gronem interesariuszy i w wyniku konsultacji potwierdziła ogólną opinię, iż informacje niefinansowe ujawniane na podstawie dyrektywy NFRD:
  - **nie zawsze zawierają istotne dane,**
  - często **nie są porównywalne z powodu możliwości stosowania dowolnego zestawu standardów** międzynarodowych, krajowych lub nawet własnych,
  - z reguły **nie są w pełni wiarygodne** z powodu braku obowiązku ich weryfikacji przez niezależne podmioty atestacyjne.

Kluczowe cele CSRD

ISTOTNOŚĆ

PORÓWNYWALNOŚĆ

WIARYGODNOŚĆ

Dla kogo raportowanie ESG?

„Głównymi użytkownikami informacji na temat zrównoważonego rozwoju ujawnionych w sprawozdaniach rocznych przedsiębiorstw są: **inwestorzy, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni i inne zainteresowane strony**. Inwestorzy, w tym podmioty zarządzające aktywami, chcą lepiej zrozumieć ryzyka i możliwości związane z kwestiami zrównoważonego rozwoju dla swoich inwestycji, a także skutki tych inwestycji dla ludzi i środowiska. Organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni i inne zainteresowane strony chcą pociągać jednostki do większej odpowiedzialności za skutki ich działalności dla ludzi i środowiska.”
(dyrektywa CSRD)

Kto będzie zobowiązany do raportowania?

Znacząco rozszerzony został zakres jednostek objętych obowiązkiem raportowania informacji na temat zrównoważonego rozwoju na:

- wszystkie duże spółki, tj. przekraczające dwa z trzech kryteriów: (250 pracowników, 20 mln EUR suma bilansowa, 40 mln EUR przychody netto ze sprzedaży), bez względu na to, czy są notowane na rynkach czy nie;
- małe i średnie spółki notowane (które rozpoczęłyby takie raportowanie trzy lata później w stosunku do dużych jednostek), z wyłączeniem notowanych mikroprzedsiębiorstw, tj. przekraczających dwa z trzech kryteriów (10 pracowników wg średniorocznego zatrudnienia, 350 tys. EUR suma bilansowa, 700 tys. EUR przychody netto ze sprzedaży).

Oznacza to znaczący wzrost liczby zobowiązanych spółek!

Jak zapewnić osiągnięcie celów dyrektywy?

- Raportowanie oparte będzie na **Europejskich Standardach Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju (ESRS - European Sustainability Reporting Standards)**.
- **Standardy są obowiązkowe** dla wszystkich przedsiębiorstw objętych dyrektywą CSRD.
Dla małych i średnich spółek notowanych – uproszczona wersja i przedłużone terminy.
- Doprecyzowanie raportowanych obszarów w ramach informacji nt. zrównoważonego rozwoju - **standardy określają, jakie informacje należy ujawniać**. Wymóg ujawniania informacji obejmuje też więcej obszarów sprawozdawczości.

Kluczowe zmiany c.d.

- Raporty na temat zrównoważonego rozwoju będą umieszczane w ramach sprawozdania z działalności.
- **Wprowadzony został obowiązek weryfikacji/atestacji informacji nt. zrównoważonego rozwoju przez biegłego rewidenta lub inny podmiot uprawniony do wykonywania usług atestacyjnych w tym obszarze sprawozdawczym.**
- Wprowadzenie systemu sankcji dla spółek naruszających przepisy dotyczące raportowania informacji.
- Dyrektywa zakłada także sporządzanie informacji w jednym elektronicznym formacie raportowania.

Standardy ESRS przyjęte

- Pierwszy zestaw europejskich standardów został przyjęty Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) / uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE w odniesieniu do standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju w dniu 31.07.2023.
- Opublikowano w nim **standardy uniwersalne**, dotyczące wszystkich jednostek zobowiązanych do raportowania.
- Ponadto zakładane jest wydanie specyficznych standardów dla 40 sektorów (w 14 makrosektorach) – termin przyjęcia przez Komisję sektorowych ESRS będzie prawdopodobnie przesunięty na 30 czerwca 2026 r.

Zawartość Rozporządzenia

- Opublikowane standardy zawarte są w załączniku I do Rozporządzenia i obejmują:
  - 2 standardy przekrojowe,
  - 5 standardów dotyczących zagadnień środowiskowych,
  - 4 standardy dotyczące polityki społecznej,
  - 1 standard dotyczący ładu korporacyjnego.
- Ponadto Rozporządzenie zawiera także załącznik II zawierający **wykaz skrótów i glosariusz z definicjami**, z których należy korzystać do celów przeprowadzenia sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju zgodnie z ESRS.

Przekrojowe standardy ESRS

- Dwa pierwsze standardy sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju, tzw. **przekrojowe**, to:
  - **ESRS 1 Wymogi ogólne,**
  - **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**
- Zawierają one wymagania dotyczące ogólnych zasad raportowania, strategii, zarządzania i istotności.

Przekrojowe standardy ESRS

- W standardzie ESRS 1 opisano strukturę standardów ESRS, wyjaśniono podstawowe pojęcia oraz określono ogólne wymogi w zakresie przygotowywania i prezentowania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem.
- W ESRS 2 ustanowiono **minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji**, które jednostka powinna przedstawić na poziomie ogólnym w odniesieniu do wszystkich istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem.

Tematyczne standardy ESRS

- Są to standardy dotyczące kwestii z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego.
- Tematyczne ESRS są podzielone na tematy i podtematy, a w stosownych przypadkach na mniejsze jednostki tematyczne.
- Tematyczne ESRS mogą zawierać **szczegółowe wymogi**, które uzupełniają wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS 2 na poziomie ogólnym.

Standardy ESRS z zakresu ochrony środowiska

- **ESRS E1 Zmiana klimatu**
- **ESRS E2 Zanieczyszczenie**
- **ESRS E3 Woda i zasoby morskie**
- **ESRS E4 Różnorodność biologiczna i ekosystemy**
- **ESRS E5 Wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym.**

Standardy ESRS z zakresu polityki społecznej i ładu korporacyjnego

- **ESRS S1 Pracownicy zarządzani przez organizację**
- **ESRS S2 Pracownicy w łańcuchu wartości**
- **ESRS S3 Dotknięte społeczności**
- **ESRS S4 Konsumenci i użytkownicy końcowi**

- **ESRS G1 Prowadzenie działalności gospodarczej**

Zasada podwójnej istotności

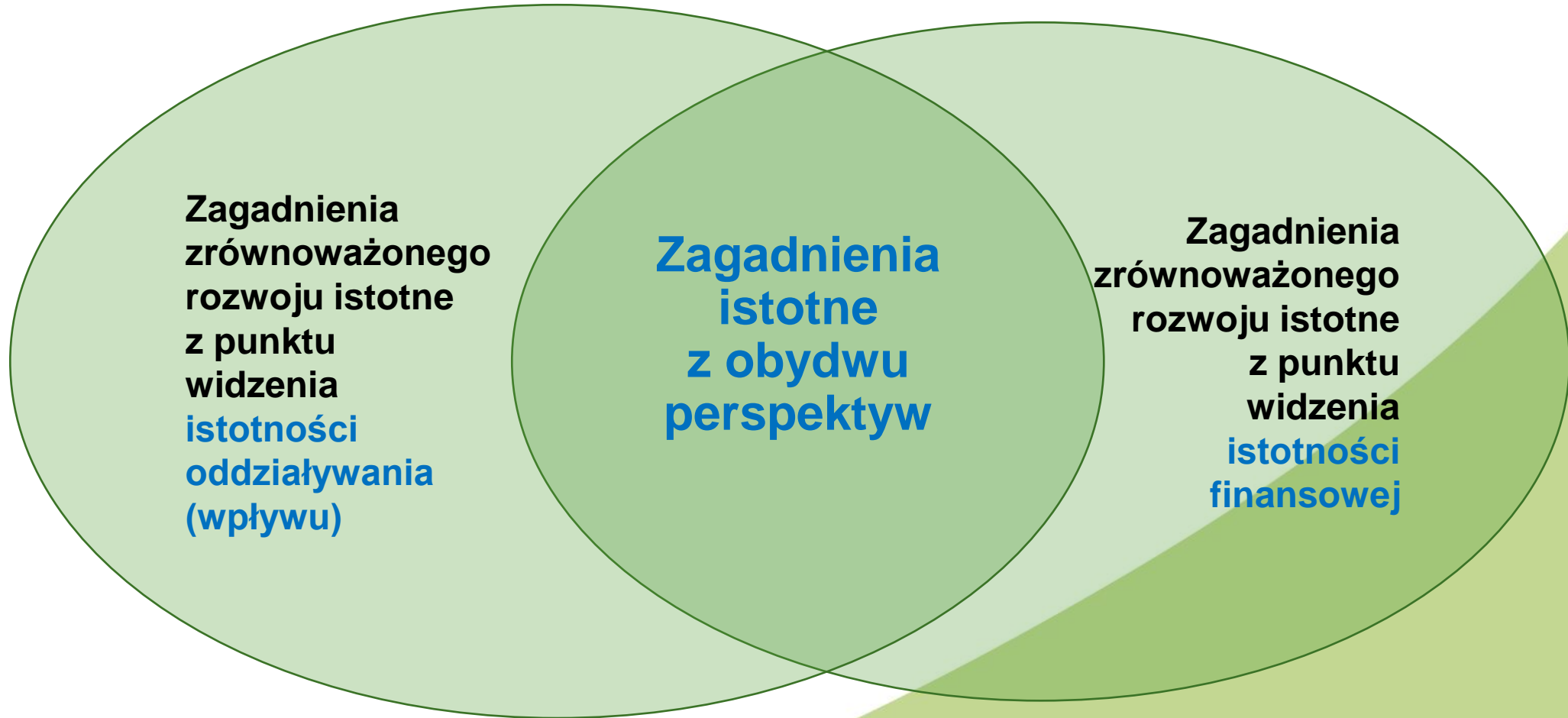
Punktem wyjścia do sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju w ramach ESRS jest **ocena istotności**. Ocena ta jest niezbędna, aby jednostka mogła zidentyfikować **istotne** oddziaływania, ryzyka i możliwości, które musi zaraportować.

Ocena istotności ma dwa wymiary, którymi są: **istotność oddziaływania** oraz **istotność finansowa**. Są one ze sobą wzajemnie powiązane i należy brać pod uwagę współzależności między tymi dwoma wymiarami.

Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem jest „istotna”, jeżeli spełnia kryteria określone odnośnie do

- **istotności oddziaływania lub**
- **istotności finansowej lub**
- **obu tych rodzajów istotności.**

Zasada podwójnej istotności

Badanie istotności

- Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem jest istotna z **perspektywy wpływu**, o ile odnosi się do istotnych rzeczywistych lub potencjalnych, pozytywnych lub negatywnych oddziaływań jednostki na ludzi lub środowisko w perspektywie krótko-, średnio- lub długoterminowej.
- Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem jest istotna z **perspektywy finansowej**, jeżeli wywołuje, lub można racjonalnie oczekiwać, że wywołałaby istotne skutki finansowe w odniesieniu do jednostki (ma lub może mieć istotny wpływ na rozwój jednostki, jej sytuację finansową, wyniki finansowe, przepływy pieniężne, dostęp do finansowania lub koszt kapitału w krótko-, średnio- lub długoterminowej perspektywie czasowej).

Wynik badania istotności

- Jeżeli z badania istotności wyjdzie, że wskaźnik nie jest istotny, to nie możemy go publikować, aby nie zaciemniać obrazu.
- Jeżeli organizacja stwierdzi, że problematyka zmiany klimatu nie jest istotna i w związku z tym pominię wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach *ESRS E1 Zmiana klimatu*, musi ujawnić szczegółowe wnioski ze swojej oceny istotności w odniesieniu do zmiany klimatu.

Terminy

- Pierwsza sprawozdawczość według nowych zasad ma dotyczyć roku obrotowego zaczynającego się od:
  - **1 stycznia 2024 r.** - dla dużych przedsiębiorstw, które są jednostkami interesu publicznego oraz notowanych, zatrudniających ponad 500 pracowników,
  - **1 stycznia 2025 r.** - dla pozostałych dużych przedsiębiorstw,
  - **1 stycznia 2026 r.** - dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- Niektóre spółki będą musiały raportować wcześniej (ze względu na rozporządzenie w zakresie taksonomii)
- Oprócz spółek zobowiązanych inne organizacje mogą stosować raportowanie ESG dobrowolnie.

Polskie Forum
Zarządzania
Środowiskowego

Dyrektywa o należytej staranności

**Dyrektywa w sprawie należytej staranności
w zakresie zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw
oraz zmieniająca dyrektywę (UE) 2019/1937 (z dnia 23
października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających
naruszenia prawa Unii)**

Corporate Sustainability Due Dilligence Directive

Dyrektywa CSDD, CS3D

Czym jest należyta staranność?

Zgodnie z podejściem zaproponowanym przez **ONZ** i **OECD** **należyta staranność jest procesem**, który przedsiębiorstwa powinny przeprowadzać w celu:

- **identyfikacji faktycznych i potencjalnych negatywnych skutków prowadzonej przez siebie działalności;**
- a także w celu **zapobiegania** negatywnym skutkom powstającym (lub mogącym powstać) **w wyniku ich działalności** (zarówno w podstawowej działalności przedsiębiorstwa, jak i **w łańcuchu dostaw**, a także w **innych relacjach biznesowych**) oraz **łagodzenia** tych negatywnych skutków.

Cel dyrektywy CSDD

Głównym celem dyrektywy CSDD jest **przeciwdziałanie negatywnym skutkom działalności przedsiębiorstw dla poszanowania praw człowieka i kwestii środowiskowych** i stworzenie ogólnounijnych ram, które pomogą przedsiębiorstwom oceniać i zarządzać ryzykami oraz wpływem przedsiębiorstw w odniesieniu do podstawowych praw człowieka i zagrożeń środowiskowych **w ich łańcuchach wartości.**

Przedmiot dyrektywy CSDD

Dyrektywa CSDD (*projekt z XII 2022*) ustanawia przepisy w zakresie:

- **obowiązków przedsiębiorstw** dotyczących rzeczywistych i potencjalnych niekorzystnych skutków dla praw człowieka i środowiska w odniesieniu do **ich własnej działalności, działalności ich jednostek zależnych oraz działalności prowadzonej przez ich partnerów biznesowych** w ramach łańcuchów działalności;
- sankcji za naruszenia wyżej wymienionych obowiązków;
- **obowiązku przyjęcia planu służącego przeciwdziałaniu zmianie klimatu.**

Zakres dyrektywy CSDD

Dyrektywa będzie dotyczyć firm z krajów UE, które:

- w ostatnim roku obrotowym, za który sporządzono roczne sprawozdanie finansowe, zatrudniały średnio **ponad 500 pracowników**, a ich **przychody netto** ze sprzedaży w skali świata przekraczały **150 mln EUR**.
- które zatrudniały średnio ponad 250 pracowników i osiągnęły przychody netto w skali globalnej w wysokości ponad 40 mln EUR, pod warunkiem, że co najmniej 20 mln EUR osiągnięto w jednym z wskazanych w projekcie sektorów, (tj. tekstylno-odzieżowy i obuwniczy, rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, art. spożywcze i napoje oraz szeroko rozumiany sektor wydobywczy).

Dyrektywa dotyczyć będzie także przedsiębiorstw spoza UE, spełniających powyższe warunki, jeśli w/w przychody wygenerowane zostały na rynkach UE.

Obowiązki wynikające z CSDD

- Przedsiębiorstwa objęte zakresem dyrektywy CSDD będą miały obowiązek:
  - **wdrażania polityki należytej staranności,**
  - **aktualizacji tej polityki raz na 24 miesiące,**
  - **obowiązek publikowania sprawozdania za dany rok obrotowy.**
- Sprawozdanie musi być publikowane na stronie internetowej, w języku zwyczajowo używanym w sferze biznesu międzynarodowego.
- Kryteria sprawozdawczości zostaną ustalone przez Komisję Europejską w akcie delegowanym.

Przeciwdziałanie zmianom klimatu

- Przedsiębiorstwa muszą **opracować i przyjąć plan**, obejmujący działania wykonawcze oraz odnośne plany finansowe i inwestycyjne, służący zapewnieniu, by **model biznesowy i strategia biznesowa przedsiębiorstwa były spójne z transformacją w stronę gospodarki zrównoważonej oraz z celem polegającym na ograniczeniu globalnego ocieplenia do 1,5° C**, zgodnie z porozumieniem paryskim oraz z celem osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.
- **W przypadku, gdy zmiana klimatu zostaje wskazana jako jeden z głównych obszarów, w którym występują skutki jego działalności, przedsiębiorstwo włącza do swojego planu cele redukcji emisji gazów cieplarnianych.**

Dyrektywa CSDD - terminy

- 1 grudnia 2022 r. Rada UE przyjęła swoje stanowisko (tzw. *general approach*), zawierające uzgodniony tekst projektu dyrektywy CSDD.
- 1 czerwca 2023 r. Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w odniesieniu do projektu dyrektywy CSDD (*propozycje PE generalnie zmierzają w kierunku bardziej restrykcyjnego ujęcia kwestii należytej staranności*)
- Po przyjęciu stanowiska PE rozpoczęły się dalsze negocjacje z państwami członkowskimi w sprawie ostatecznego tekstu dyrektywy CSDD.
- **Planowane jest uzgodnienie dokumentu do końca 2023 r.**
- W Polsce temat koordynuje Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Polskie Forum
Zarządzania
Środowiskowego

Zachęcam do pytań i dyskusji...

Grzegorz Ścibisz

Pełnomocnik Zarządu ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania w TAURON Wytwarzanie S.A.

(nr rejestracji w systemie EMAS: PL.2.24-003-10)

Członek Zarządu Polskiego Forum Zarządzania Środowiskowego

